

ROMÁNOVÝ DUET

SPISOVATELÉ JANA ŠRÁMKOVÁ A JAN NĚMEC
SPOLU NAPSALI ROMÁN BYT. KAŽDÝ Z PERSPEKTIVY JEDNÉ
POSTAVY, KAŽDÝ Z JEDNÉ STRANY KNIHY.

TEXT: JAN NĚMEC, FOTO: JANA PLAVEC A NAKLADATELSTVÍ HOST

Říkáme tomu román ve dvou nebo stereo román, ale klidně by se tomu mohlo říkat také bipolární porucha. Zkrátka, napsali jsme s Janou Šrámkovou knihu dohromady. Přesněji řečeno, každý jednu polovinu knihy, každý pásmo jedné ze dvou hlavních postav. Je to duet a zároveň duel.

Psaní je na rozdíl od divadla nebo hudby osamělá činnost, takže šanci vtáhnout do hry někoho dalšího je třeba vždy využít. Potkávali jsme se s Janou v různých městech na půl cesty mezi Prahou a Brnem, obvykle tedy někde na Vysočině, a přemýšleli jsme, jak to udělat. Až jsme vymysleli tohle: naše dvě postavy, Zuzana a Daniel, budou sdílet jeden byt – spíše ze sociálních důvodů než z důvodu vzájemné blízkosti –, tak jako my sdílíme jednu knihu. V tom bytě se budou potkávat a míjet, v tom bytě budou jeden druhého stopovat. Postupně se jejich životy začnou dotýkat, až se jednoho dne propletou víc, než by možná ti dva

sami chtěli. Daniel má nemocného otce, Zuzana malé dítě a všichni dohromady postupně vytvoří jakousi divnou nerodinu.

Spolupráce je hezká věc, ale existuje taky ten otřepaný Schopenhauerův výrok o manželství, který se dá vztáhnout i na společné psaní:

Proč bych měl svá práva dělit a své povinnosti dvojnásobit? Místy to tak skutečně pro nás oba s Janou bylo. Museli jsme se přizpůsobovat druhému, nemohli jsme si s ohledem na protitext dovolit tolik. Vzájemně jsem si určili hranici, i to je v životě důležité.

Na nejužší spolupráci došlo, až když byly obě poloviny v první verzi hotové. Tehdy jsme texty přiložili k sobě a jali se je upravovat tak, aby do sebe co nejlépe zapadly. Jestliže měla Jana ve své půlce magnolii, vyrostla i v té mé; pokud jsem Daniela obdařil gramofonem, mohla si Zuzana začít přehrávat desky. To jsou ovšem jen detaily: ve skutečnosti jde o to, jak na sebe reagují lidské osudy.

A ještě něco: Jestliže tu knihu vezmete do ruky, zjistíte, že se nepodobá žádné jiné. Má dvě titulní strany a Janin a můj text běží na každé dvoustraně proti sobě. Záleží jen na vás, z které strany knihy začnete číst.

Co čte Jan Němec

Vladimír Valov:
Do vnitrozemí
Povídky Vladimíry
Valové Do vnitrozemí
vyšly už v roce 2017.

Ne že by ta kniha úplně zapadla, pochvalně se o ní tehdy vyjadřoval třeba Jáchym Topol a v Magnesii Liteře si vysloužila nominaci v kategorii Objev roku. Ale schválně: četli jste ji? Pokud ne, zkuste to. Já měl v plánu přečíst si teď znovu jednu dvě ty povídky – a místo toho jsem až na jednu dvě přečetl všechny. Mimochodem, loni na podzim autorka vyšla nová sbírka povídek Ptáci jsou dosud nečitelní.

Miroslav Huptych:
**Zvyky, obřady
a slavnosti
u různých národů
světa**

Mezi nominovanými na letošní ocenění Magnesia Litera byl i počín básníka, výtvarníka a arteterapeuta Miroslava Huptycha. Příznačně v kategorii nakladatelský čin, protože tam se váha díla počítá nejvíc – a tahle kniha má několik kilo. Huptych už si to ověřil před pěti lety, kdy ve stejné kategorii vyhrál Komenského Labyrint světa a ráj srdce, rovněž o váze průměrného novorozence. Zatímco Komenský ve světě našel hlavně klam a mam, Huptych v novince shromáždil všechny možné obyčeje, zejména tedy ty neobyčejné.

Sylva Fischerová:
Zázrak

Sylva Fischerová je nejen básnířka, ale i znamenitá povídkářka.

Nedávno jsem se začel do její nejstarší sbírky Zázrak, která mi v době vydání unikla. A hned první kus „Alfa beta gama delta“ mě uhranul. Titul by mohl evokovat Fischerovou coby klasickou řečtinářku, ve skutečnosti se tu vypráví o partě gymnazistů, kteří si dají sraz ve tři ráno, aby u rybníka vypili bečku. Stejně jako u dalších pár kusů ze souboru tu Fischerová vypráví nenápadně nezaměnitelným stylem. A jako triková kouzelnice zaměňuje nejobyčejnější každodennost s filosofickým tázáním po povaze toho všeho.